

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Herenboerenpark en boomgaard van het Château Goyens

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Herenboerenpark en boomgaard van het Château Goyens
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Gingelom
Deelgemeente:	Montenaken
Bron:	Schepping: 2016-08-12 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303124
Coördinaten:	Breedte: 5.1280037432 Lengte: 50.7231172426

Primaire tekst

Herenboerenpark, belangrijk hekwerk en boomgaard uit de 19de eeuw.

Het Château Goyens, gebouwd in 1806, werd genoemd naar bouwheer Johannes Mathieu Goyens, die ook notaris, schout en burgemeester was. De herenboerderij is gelegen in het centrum van het dorp, ten westen van de kerk, op een oude site, Borgthof genaamd. Bij de bouw werd er ook een boomgaard toegevoegd. De Primitieve kadastrale legger noteerde bij de boerderij al een '*jardin de plaisance*'. De huidige gebouwen klimmen op tot deze bouwperiode maar werden naderhand gecementeerd; de westelijke vleugel met schuur werd in 1902 vervangen door een tweede woonhuis. Het park ligt ten noorden van de gebouwen en is begrensd ten oosten door de Montenakenstraat en ten zuiden door de Linthoutbeek. Een postkaart uit rond 1900 geeft een zicht met op de binnenkoer opgestelde kuipplanten, vóór de afbraak van de schuur. Tussen de U-vormige gebouwen ligt een ruime erekoer, geopend naar het marktplein en gesloten met een monumentaal, blauw geschilderd smeedijzeren hek met vergulde bekroningen, uit midden 19de eeuw. Vast hek van vier traveeën en een breder centraal poorthek tussen ronde gietijzeren zuilen met geprofileerde sokkel en dekplaat met goudgeschilderde gepunte bolbekroning. Eenvoudig hek met vierkante onder-, tussen- en bovenregel met gepunte tussenspijltjes en spijlen met goudgeschilderde lanspunten. Klimmend beloop der spijlen in het poorthek, versierd met een liggende eveneens goudgeschilderde krul. Aan de Montenakenstraat om de hoek, geeft een recenter voetgangershekje van rond 1900 toegang tot de tuin bij het huis dat de schuur in de westelijke vleugel verving. Gecementeerde pijlers met sokkel en geprofileerde deksteen, en blauwgeschilderd hekje uit het einde van de 19de eeuw, met platte spijlen en regels, op de kruising verbonden met liggende C en de kruispunten benadrukt met knop. Het neoclassicistisch portiek in de achtergevel dateert uit dezelfde tijd en beschermt het rustiek rotswerk van cement tegen de achtergevel.

Verderop in de straat staat er een blauwgeschilderd hekje van drie ongelijke traveeën, dat een oude barrier is, die nu rechtstreeks toegang geeft tot het park. Het bezit eenvoudige ronde spijltjes, platte onder- en bovenregel en stijlen en is verankerd in de ijzeren aanzet van de prikkeldraadafsluiting. Nog verder in de straat, is er een monumentaler opgevat poorthek als 'barrier' voor de nog bestaande fruitweide, horend bij het domein. Het heeft vierkante hekpilars van blauwe hardsteen met geprofileerde dekplaat en schampstenen. Blauwgeschilderde smeedijzeren poort met rechthoekige stijlen, onder-, boven- en dubbele tussenregels, gepunte onderspijltjes en spijlen met witgeschilderde geajoureerde lanspunten en één pijnappel aan de stijl. In 1857 verschijnt bij de Linthoutbeek een langgerekte vijver en worden meerdere percelen verenigd. Mag men dit interpreteren als de optekening van de aanleg van een park of van enkel een boomgaard die later door de beplanting van bomen in de rand parkallures kreeg? Op de Dépot-kaart (opname 1867, uitgave 1877) is de site enkel boomgaard. In 1865 noteert het kadaster in het park een nog bestaand paviljoen.

*Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Herenboerenpark en boomgaard van het Château Goyens*

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: van den Bossche, Herman

Datum: 2003

Titel Text: Herenboerenpark bij Château Goyens

Grafische documenten

De 'barrier' naar de boomgaard van château Goyens (Vandevorst, Kris, 01-01-2003,  Vlaamse Gemeenschap)

Het monumentaal hek van Château Goyens te Gingelom (Vandevorst, Kris, 01-01-2003,  Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Archief van het kadaster, Hasselt, kadastrale opmetingsschets, 1857.

Archief van het kadaster, Hasselt, kadastrale opmetingsschets van 1865.

VANDEGHOER C. 1988: *Montenaken, Steps, Gingelom*, Leuven.

Relaties

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/104699>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/21724>

Beknopte karakterisering

Datering: eerste kwart 19de eeuw

Typologie: boomgaarden, hekken, private parken, tuinpaviljoenen